

6. 3. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

O osudu US-DEU i celé koalice rozhodnou klíčová hlasování

Po včerejším odchodu již druhého poslance z Unie svobody-DEU se krize této vládní strany ještě více prohloubila. Její další setrvání v koaliční vládě se sociálními demokraty a lidovci nyní závisí na tom, jak se její desetičlenný klub - nyní již se čtyřmi nestraníky - zachová při klíčových hlasováních. Poté, co odchod ze strany ohlásil Tomáš Vrbík, jej včera následoval Marian Bieleš.

Pokud vinou US-DEU některé vládní předlohy sněmovna nepodpoří, pak je v sázce další osud vlády v současném složení. Testem soudržnosti koalice, která se již několikrát ocitla ve vážné krizi, bude hlasování o nájemném. O této normě má sněmovna rozhodnout v úterý.

Koaliční partneři zatím nepovažují situaci v US-DEU za problém celé vládní koalice. "Situaci nepřeceňuji," vzkázal ČTK po mluvčí kabinetu Anně Veverkové premiér Vladimír Špidla. Úkolem koalice podle něj je realizovat vládní program tak, jak ho v roce 2002 předložila občanům, a vnitřní problémy Unie svobody to nemohou zásadně ovlivnit. Navíc to nejtěžší období má už koalice za sebou, míní premiér. "Postup zvolíme vždy takový, jaký situace bude vyžadovat," citovala premiéra mluvčí.

Sociální demokraté po dnešním zasedání politického grémia zaujali vyčkávací pozici. Rozhodující bude podle místopředsedy strany Zdeňka Škromacha, jak budou poslanci unionistické frakce hlasovat o vládních návrzích k potírání šedé ekonomiky. Mezi takové patří například zákony o majetkových přiznáních či registračních pokladnách.

Škromach na poslední vývoj v unii reagoval slovy, že v jejím klubu byli do začátku tohoto týdne dva nečlenové strany - Táňa Fischerová a Svatopluk Karásek. "Takže se to rozmnožilo," poznamenal. Je podle něj věcí Unie svobody, jak si zajistí podporu svých zákonodárců pro vládní návrhy zákonů. "Zdá se, že Unie svobody je zřejmě v nějaké zásadní krizi," míní Škromach.

Předseda KDU-ČSL Miroslav Kalousek považuje Bielešův odchod za vnitrostranický problém Unie svobody, nikoli za problém koaliční. "Nemám důvod se zatím domnívat, že by vláda neměla podporu těch poslanců, kteří jí v Poslanecké sněmovně vyslovili důvěru," řekl včera lídr lidovců ČTK.

Místopředseda unionistů Jan Hadrava uvedl, že Bielešovo rozhodnutí nebylo pro členy stranického vedení překvapením, tušili to již ve čtvrtek. "Situace není radostná," řekl Hadrava. Za důležité ale pokládá, že Bieleš a Vrbík sice vystoupili ze strany, ale zůstali v klubu a dávají najevo, že nemíní položit kabinet. Oba ale mají výhrady k některým vládním předlohám, například o nájemném, nemocenské či registračních pokladnách. Hadrava uvedl, že v tom je postoj obou poslanců trochu "schizofrenní".

Měli by si podle něj uvědomit, že v takovém případě hrozí horší scénáře - vláda s podporou KSČM nebo obdoba opoziční smlouvy mezi ČSSD a ODS. I když se hovořilo o tom, že odejít ze strany chtějí i

poslanci Pavel Svoboda a Robert Vokáč, oba zůstávají. Ve frakci jsou straníky ještě Karel Kühnl, Vlastimil Ostrý, Pavel Němec a František Pelc. Ti patří do užšího vedení US-DEU, které podporuje setrvání strany ve vládě s převahou sociálních demokratů.

Bielesz i Vrbík uvedli, že nehodlají vstoupit do jiné politické strany ani přestoupit do jiného poslaneckého klubu.

Přesto se spekuluje o tom, že si svým krokem chtějí připravit půdu pro kandidaturu v příštích volbách za jiný subjekt.

Nejčastěji se hovoří o ODS, v níž řada unionistů před vznikem Unie svobody v roce 1998 působila.

Občanští demokraté, ale i zástupci Evropských demokratů bývalého pražského primátora Jana Kasla již dali najevo, že by se vstupu bývalých unionistů do svých řad nebránili. Například místopředseda sněmovny Ivan Langer (ODS) míní, že ODS může Vrbíkovi nabídnout "rozumnou s slušnou" komunikaci a možnost naplňovat volební program unie. "Jestli je pravda to, že (z US- DEU) odchází z programových důvodů, potom se domnívám, že má nejbližší cestu právě směrem k ODS, ale to je věc jeho osobní volby," řekl včera Langer novinářům.